

Spis treści

Przedmowa	13
-----------	----

CZĘŚĆ I ZDROWIE I EDUKACJA

Rozdział 1	21
------------	----

Zdrowie – kategoria pozytywna, holistyczny model zdrowia

Barbara Woynarowska, Magdalena Woynarowska

Rozdział 2	25
------------	----

Czynniki warunkujące zdrowie

Barbara Woynarowska, Magdalena Woynarowska

Rozdział 3	31
------------	----

Związek między edukacją i zdrowiem

Barbara Woynarowska, Magdalena Woynarowska

3.1. Edukacja może wpływać na zdrowie	32
---------------------------------------	----

3.2. Zdrowie może wpływać na edukację	32
---------------------------------------	----

3.3. Na zdrowie i edukację mogą wpływać te same czynniki	33
--	----

Rozdział 4	35
------------	----

Zdrowie jako wartość i zasób dla członków społeczności szkolnej oraz szkoły jako organizacji

Barbara Woynarowska, Magdalena Woynarowska

4.1. Zdrowie jako wartość dla nauczycieli i uczniów	36
---	----

4.2. Zdrowie jako zasób dla członków społeczności szkolnej i szkoły jako organizacji	37
---	----

CZĘŚĆ II

ZDROWIE UCZNIÓW

Rozdział 5	41
Czynniki wpływające na zdrowie uczniów	
Barbara Woynarowska	
5.1. Czynniki związane ze środowiskiem rodzinnym	44
5.2. Czynniki związane ze środowiskiem szkolnym	48
5.3. Czynniki związane ze środowiskiem naturalnym i otoczeniem	49
Rozdział 6	53
Zachowania uczniów związane ze zdrowiem	
Barbara Woynarowska, Krzysztof Ostaszewski	
6.1. Zachowania prozdrowotne uczniów i wspieranie ich kształtowania w szkole	54
6.2. Zachowania ryzykowne uczniów i przeciwdziałanie im w szkole	62
Rozdział 7	79
Zdrowie uczniów i problemy z nim związane	
Barbara Woynarowska, Lidia Popok, Jacek Pyżalski, Szymon Wójcik, Martyna Poptawska, Alicja Długotycka, Robert Kowalczyk	
7.1. Zdrowie uczniów w ich subiektywnej ocenie	80
7.2. Najczęstsze problemy zdrowia i rozwoju fizycznego uczniów	86
7.3. Problemy zdrowia psychicznego uczniów	97
7.4. Problemy społecznie wpływające na zdrowie uczniów	113
7.5. Problemy uczniów z nieheteronormalną tożsamością	133
Rozdział 8	145
Choroby przewlekłe u uczniów i wynikające z nich specjalne potrzeby rozwojowe oraz edukacyjne	
Barbara Woynarowska, Anna Oblacińska	
8.1. Wpływ choroby przewlekłej na rozwój dzieci i młodzieży oraz ich funkcjonowanie w szkole	147
8.2. Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów z chorobami przewlekłymi	152
8.3. Problemy i potrzeby uczniów z wybranymi chorobami przewlekłymi	160

Rozdział 9	207
------------	-----

Niepełnosprawność u uczniów oraz wynikające z niej specjalne potrzeby edukacyjne

Piotr Plichta

9.1. Wybrane rodzaje niepełnosprawności u uczniów – formy kształtowania i rozpowszechnienie	209
9.2. Funkcjonowanie uczniów z wybranymi niepełnosprawnościami i niektóre wyzwania edukacyjne	211
9.3. Wspieranie procesu inkluzji uczniów z niepełnosprawnościami – wybrane aspekty	226

Rozdział 10	231
-------------	-----

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Anna Oblacińska, Wiesława Ostrega

10.1. Konceptcja i organizacja profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami	232
10.2. Status oraz zadania pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania	242

CZĘŚĆ III

ZDROWIE PRACOWNIKÓW SZKOŁY

Rozdział 11	257
-------------	-----

Zdrowie nauczycieli i czynniki na nie wpływające

Magdalena Woynarowska

11.1. Sytuacja demograficzna, społeczna i zawodowa nauczycieli – wybrane aspekty	258
11.2. Czynniki wpływające na zdrowie i samopoczucie zawodowe nauczycieli	266
11.3. Zachowania prozdrowotne nauczycieli i ich samoocena dbałości o zdrowie	274

Rozdział 12	281
-------------	-----

Wybrane problemy zdrowotne nauczycieli

Magdalena Woynarowska, Agnieszka Płusajska-Otto, Jacek Pyżalski

12.1. Samoocena zdrowia i wybrane problemy zdrowotne nauczycieli	281
12.2. Zaburzenia głosu u nauczycieli i zapobieganie im	285
12.3. Problemy zdrowia psychicznego nauczycieli	292

Zdrowie i problemy zdrowotne pracowników niepedagogicznych

Magdalena Woynarowska

- 13.1. Zadowolenie z pracy pracowników niepedagogicznych,
ich samopoczucie zawodowe w szkole i czynniki na nie wpływające 307
- 13.2. Samoocena zdrowia, wybrane problemy zdrowotne i czynniki
ryzyka dla zdrowia w pracy pracowników niepedagogicznych 311
- 13.3. Zachowania prozdrowotne pracowników niepedagogicznych
i ich samoocena dbałości o zdrowie 313

CZĘŚĆ IV

ŚRODOWISKO FIZYCZNE I SPOŁECZNE SZKOŁY

Wybrane elementy środowiska fizycznego szkoły

Wisława Ostroga, Barbara Woynarowska, Jan Radosz, Joanna Kamińska

- 14.1. Infrastruktura i warunki higieniczno-sanitarne w szkole 322
- 14.2. Zapobieganie szerzeniu się COVID-19 i innych chorób zakaźnych
w środowisku szkolnym 334
- 14.3. Przeciwdziałanie hałasowi w szkole 344
- 14.4. Zasady ergonomii w czasie pracy przy komputerze 357
- 14.5. Bezpieczeństwo fizyczne w szkole, zapobieganie wypadkom
i urazom uczniów 367

Wybrane elementy organizacji pracy i życia szkoły

Wisława Ostroga, Barbara Woynarowska

- 15.1. Higieniczne zasady organizacji procesu nauczania i uczenia się 377
- 15.2. Żywnienie w szkole 387
- 15.3. Aktywność fizyczna uczniów i pracowników szkoły 400

Klimat społeczny szkoły

Magdalena Woynarowska

- 16.1. Pojęcie klimatu społecznego szkoły i jego związek
ze zdrowiem uczniów oraz pracowników 418
- 16.2. Badanie klimatu społecznego szkoły – cele i metody 426

CZĘŚĆ V

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY I PROMOCJI ZDROWIA W SZKOLE

Rozdział 17.	431
Edukacja zdrowotna w szkole	
Barbara Woynarowska, Magdalena Woynarowska	
17.1. Istota edukacji zdrowotnej	432
17.2. Rola i zadania szkoły w edukacji zdrowotnej	440
Rozdział 18	447
Działania szkoły w zakresie profilaktyki chorób i zachowań ryzykownych dla zdrowia	
Barbara Woynarowska	
18.1. Rodzaje profilaktyki	448
18.2. Działania profilaktyczne w szkole	451
Rozdział 19	455
Promocja zdrowia w szkole	
Barbara Woynarowska, Magdalena Woynarowska	
19.1. Koncepcja promocji zdrowia	455
19.2. Szkoła promująca zdrowie	459
Bibliografia	473
O autorach	513

ANEKS

1. Moje zadowolenie z pracy w szkole i samopoczucie zawodowe – ankieta dla nauczycieli	521
2. Moje zadowolenie z pracy w szkole i samopoczucie zawodowe – ankieta dla pracowników szkoły, którzy nie są nauczycielami	527
3. Lista kontrolna – do identyfikacji „słabych punktów” w zakresie bezpieczeństwa w szkole	531